

LENEN VAN DE HOFSTEDE SPAARNWOUDE, 1390-1603

door
J.C. Kort

*Eerder gepubliceerd in 'Ons Voorgeslacht', jrg. 39 (1984), een uitgave van de
Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie*

Inleiding

Van de hofstede Spaarnwoude, zelf leenroerig aan de hofstede Waterland te Velsen, waren in het begin van de vijftiende eeuw 44 maden bij het huis in achterleen gegeven. Door verbeurte van de leenheer werd het eerste leen tijdelijk geregistreerd onder de lenen van de graaf van Holland. Een eigen register van Spaarnwoude ontbreekt, zodat het repertorium uit verspreide gegevens moest worden opgebouwd. Alle lenen waren overigens omstreeks 1600 aan de leenheer gekomen door koop of gemis van directe mannelijke leenvolgers. Zo had dit leenhof opgehouden te bestaan. Ook was de band met Waterland vergeten en meende de heer van Spaarnwoude, dat zijn hofstede gekomen was van het huis te Velsen, dat verbeurd was door Gerard van Velsen.

SPAARNWOUDE

1. 20 maden land in Spaarnwoude, die de leenheer houdt van Holland, (1422: in de zaat van de leenman, die er op woont).

...-1405: Floris van Spaarnwoude Willemsz., die een deel van 44 maden houdt van Gerard van Spaarnwoude, vermeld, LRK 56 fol. 54v.

3-9-1414: Floris van Spaarnwoude Willemsz., die houdt van Gerard van Spaarnwoude, zijn neef, zal niet verbeuren, wanneer zijn leenheer verbeurt, LRK 54 fol. 120v-121.

20-12-1422: Floris van Spaarnwoude bevestigd in de verkoop door Otto van Reimerswaal, baljuw van Rijnland, nadat Gerard van Spaarnwoude door heemraden vervallen was verklaard wegens verzuim van dijkplicht, LRK 61 fol. 36v.

24-10-1454: Willem van Spaarnwoude bij dode van Floris, zijn vader, die hield van de hofstede Spaarnwoude, LRK 116 c. Kenn. fol. 23.

27-7-1462: Gerard van Spaarnwoude bij dode van Willem, zijn vader, LRK 117 c. Kenn. fol. 7v.

13-4-1478: Nikolaas van Spaarnwoude voor Willem van Spaarnwoude, zijn neef, bij dode van Gerard, diens vader, LRK 119 c. Kenn. fol. 4.

5-11-1543: Joris Ottenz., eerste deurwaarder van de Raadkamer van Holland, voor heer Nikolaas van Spaarnwoude, priester, bij dode van Willem, diens vader, LRK 126 c. Kenn. fol. 13v.

13-1-1548: In geschil tussen Hendrik van Berkenrode, leenheer en Nikolaas van Spaarnwoude, priester, moet de laatste verheffen bij de hofstede Spaarnwoude, Leenhof Holland, A 2a fol. 89-91v.

17-1-1568: In geschil tussen Hendrik Dirksz. van Berkenrode, leenheer, en Anton en Pieter van Spaarnwoude Gerardsz., broers, met Dirk Fransz., gehuwd met Katharina, dochter van Gerard van Spaarnwoude, hun oom, wordt aan de leenheer toegewezen, Leenhof Holland, A 2a tweede fol. 8v-14v.

2. De helft van 24 maden land in Spaarnwoude, (1485: gemeen met IJsbrand van Spaarnwoude, neef van de leenman).

...-1405: Jan van Spaarnwoude, die een deel van 44 maden houdt van Gerard van Spaarnwoude, vermeld, LRK 56 fol. 54v.

10-3-1467: Katharina, dochter van Simon van Spaarnwoude, zoals Jan van Spaarnwoude, haar broer, Collectie Opstraten van der Molen,¹ nr. 3 p. 847.

10-9-1479: Hendrik Jansz. bij dode van Katharina, dochter van Simon van Spaarnwoude, zijn moeder, Opstraten, nr. 3 p. 846-847.

27-10-1485: Hendrik Jansz. draagt over aan de leenheer, Opstraten, nr. 3 p. 846.

3. 12 maden land (1576: in sluis en wetering) in Spaarnwoude, (1521: gemeen met de leenheer, noordwest: Willem Dirksz., zuidwest: Hugo Willemsz. en Willem Dirksz., gepacht door Hugo Willemsz. voor 7 pond).

6-4-1390: Ijsbrand van Spaarnwoude, neef van de leenheer, vermeld 1405, Opstraten, nr. 10 p. 302, LRK 56 fol. 54v.

...-1415: Gerard van Spaarnwoude, neef van de leenheer, bij dode van Ijsbrand, zijn vader, Opstraten, nr. 10 p. 302.

17-10-1444: Ijsbrand van Spaarnwoude, neef van de leenheer, zoals Gerard, zijn vader, Hof van Holland, nr. 604 akte 6.

16-9-1510: Gerard van Spaarnwoude bij dode van Ijsbrand, zijn vader, Hof van Holland, nr. 604 akte 6.

29-10-1521: Gerard van Spaarnwoude vermeld, LRK 286 fol. 136v.

31-8-1576: Gerard van Spaarnwoude bij dode van Ijsbrand, zijn vader, Hof van Holland, nr. 604 akte 6.

24-10-1596: Het verhef van Kunigonde van Wees voor haar dochter geweigerd, Hof van Holland, nr. 604 akte 6.

24-1-1603: In geschil tussen de leenheer en Kunigonde van Wees wordt aan de leenheer toegevozen, Hof van Holland, nr. 604 akte 6.

¹ Deze en de volgende akten gedrukt: 'De Nederlandsche Leeuw', jrg. 81, 1964, kol. 350-351.